

Pedagogisch beleidsplan augustus 2018

INHOUDSOPGAVE

Inhoudspgave	1
voorwoord	2
Inleiding	3
Hoofdstuk 1 Pedagogische doelstelling	5
1.1 Pedagogische uitgangspunten.....	6
1.2 Voorwaarden voor het bieden van goede opvang.....	12
1.3 Ontwikkelingsaspecten in een natuurlijke omgeving.....	13
1.4 Opvoedingsaspecten in een natuurlijke omgeving.....	15
1.5 Natuur en milieu in de kinderopvang.....	16
1.6 Wat doen we op de kinderopvang aan NME?.....	17
1.7 Visie op buitenspelen.....	18
Hoofdstuk 2 Plaatsing	20
Hoofdstuk 3 De dag.....	22
Hoofdstuk 4 Eten & drinken.....	24
Hoofdstuk 5 Verschonen, toiletgang en zindelijk worden.....	26
Hoofdstuk 6 Kind.....	27
Hoofdstuk 7 Medewerkers en stagiaires.....	29
Hoofdstuk 7 Mentorschap.....	30
Hoofdstuk 8 Ouders/ verzorgers.....	32
Hoofdstuk 9 Veiligheid en gezondheid.....	34
Literatuur en medewerking.....	40
Bijlage 1 Specifieke werkafspraken Kinderdagverblijf Het Boerderijtje.....	41
Bijlage 2 Dagindeling vertical groep (0 – 4 jaar).....	42

Voorwoord

Voor u ligt het pedagogisch beleidsplan van Kinderdagverblijf Het Boerderijtje.

Het plan om een varkensschuur in te richten als kinderdagverblijf ontstond in 2008. Dat was een behoorlijke uitdaging. Een bestaande schuur ombouwen tot een kinderdagverblijf dat bleek te kunnen, maar voor het eindelijk ook zover was moesten we eerst vele paden bewandelen. Eind 2013 mocht het dan toch zover zijn, en konden we beginnen met de verbouwing van de varkensschuur.

Het 'boerderijconcept' hebben we geprobeerd zo goed als mogelijk te verwezenlijken: Van de Schuur een mooi kinderdagverblijf maken, waarbij wij hebben geprobeerd een huiselijke sfeer te creëren. En daarnaast de boerderijdieren niet te vergeten. In het naastgelegen weiland hebben we de dieren gehuisvestigd. Kleine scharrelkippen lopen er rond en de hokken van de konijnen, kippen en pony's staan daar waar je vanuit het kinderdagverblijf of de speelplaats mooi uitzicht op ze hebt. De buitenspeelplaats hebben we zo ruimtelijk mogelijk gelaten waar plek is om te ontdekken, op welke manier ook. Kinderen kunnen er hun fantasie kwijt en krijgen de ruimte om zich te ontwikkelen op diverse gebieden.

Voor kinderen veel om te ontdekken.

De uiterlijke verschijningsvorm is één. Vorm en uitvoering geven aan het pedagogisch beleidsplan is twee! Dit pedagogisch beleidsplan is de basis voor het dagelijks gebeuren bij Het Boerderijtje. Het biedt de leidsters ondersteuning bij hun dagelijks werk en geeft de ouders inzicht in de wijze van hoe wij werken op het Kinderdagverblijf.

Wij vinden het belangrijk dat ouders kunnen meedenken en met goede adviezen mederichting kunnen geven aan de inhoud van ons beleid.

En wij daarmee de juiste sfeer kunnen creëren waardoor het kind, de ouders en het personeel met plezier naar Het Boerderijtje komen.

Sabine Jannink

Inleiding

Kinderdagverblijf Het Boerderijtje bevindt zich in het buitengebied van Bornerbroek in een verbouwde varkensschuur in de gemeente Almelo.

Het Boerderijtje biedt kleinschalige kinderopvang voor kinderen van 0–4 jaar. De opvang wordt geboden in 2 verticale groepen. Kinderdagverblijf Het Boerderijtje biedt ruimte voor maximaal 31 kinderen per dag in de leeftijd van 0 tot 4 jaar.

Naast de opvoedkundige aspecten is bijzondere aandacht besteed aan uitstraling en sfeer. De inrichting is huiselijk met boerderijaccenten. De speelplaats is ingericht om te ontdekken maar waar rust en ruimte centraal staat waardoor de fantasie en diverse ontwikkelingsgebieden geprikkeld worden. Ook het moestuintje binnen deze speelplaats is uniek plekje om kinderen op een speelse manier kennis te laten maken met de natuur en al haar wonderen...

Tegenover het kinderdagverblijf bevindt zich een weiland waar kippen, konijnen, pony's en paarden rondlopen en van tijd tot tijd bezocht mogen worden. Alom kinderdagverblijf Het Boerderijtje biedt rust, ruimte en veel natuur wat kinderen stimuleert in de ontwikkeling en op zijn/haar eigen manier. Het mag dan ook vanzelfsprekend zijn dat deze kenmerken steeds als een rode draad door ons Pedagogisch beleidsplan zullen lopen.

Wat is de pedagogische meerwaarde van een kinderdagverblijf in een natuurlijke omgeving?

Een vraag die vaak gesteld wordt, met name als het gaat over kinderopvang op de boerderij. Het antwoord op deze vraag blijft meestal hangen in natuur, leuk met dieren, frisse lucht en ruimte. Een echte pedagogische onderbouwing is er niet.

Echter.....

Al heel lang zien pedagogen de waarde van een natuurlijke omgeving voor kinderen. Een aantal pedagogen gaan zelfs nadrukkelijk uit van die waarde. De eigen ervaring van kinderen en het werken met natuurlijke en echte materialen hebben zij als uitgangspunt genomen voor hun pedagogiek.

Pedagogen waarbij de “groene pedagogiek” aansluiting kan vinden zijn oa: Rudolf Steiner, Celestin Freinet, Janus Korczak en de psycholoog Howard Gardner. Ook de Reggio pedagogiek vindt hierbij aansluiting.

Deze pedagogen hechten belang aan de eigen ervaringen van kinderen, het directe contact met de natuur en de actieve, ontdekkende houding bij kinderen. In hun visie staat het hele kind centraal. Als hoofdelementen benadrukken zij hierin het denken van kinderen, dat wat zij doen, hun gevoelens en de daarbij horende emoties. De centrale gedachte van deze pedagogen is dat kinderen leren door te ontdekken. Echte materialen ervaren, vormen de basis van deze visie.

Opgroeien in een natuurlijke omgeving houdt in dat kinderen direct in contact zijn met de natuur. In deze natuur is van alles te beleven. Kinderen doen daar veel directe ervaringen op. Denk hierbij aan de lucht van vers gemaaid gras, het prikkelen van het hooi onder je voeten of de grote modderplassen waar je door heen stamp. Dit zijn allemaal ervaringen die kinderen voorbereiden op het latere leven. Al deze ervaringen zijn voor de genoemde pedagogen van groot belang in de opvoeding van kinderen.

In ons pedagogisch plan hebben wij een combinatie gemaakt van meerdere “groene” pedagogen.

□ Pedagoog Steiner stelt de natuur centraal in zijn pedagogiek. Kinderen zijn uniek. Om zich te kunnen ontwikkelen heeft het kind de natuur nodig. Vooral de ontwikkeling van de gevoelens en creatieve vorming krijgen de nadruk. Pas als deze basis stevig is dan kunnen kinderen zich verstandelijk ontwikkelen. Veel contact met de geuren en kleuren van de natuur geven kinderen deze basiservaringen.

□ Pedagoog Freinet stelt het echte leven centraal. Het aanvaarden van het kind zoals het is en het serieus nemen. De kern van zijn pedagogiek is om de realiteit dichtbij te halen en kinderen met de echte dingen van het leven te laten bezighouden. Het zelf op verkenning gaan op de boerderij, te ontdekken waar onze melk vandaan komt, kijken hoe een kalfje geboren wordt enz. allemaal ervaringen van het leven.

Een natuurlijke omgeving biedt kinderen deze mogelijkheden. De aanwezigheid van verschillende indrukken, materialen en dieren geven kinderen een veelheid aan middelen om echte ervaringen op te doen. Ons inziens liggen hier, bij kinderopvang in een natuurlijke omgeving, voor kinderen aanvullende ontdekkingskansen.

Dit betekent echter niet dat we op de kinderopvang alleen maar bezig zijn met 'groene pedagogiek'. Wel vinden wij dat de natuurlijke omgeving kinderen mogelijkheden geeft om bijzondere ervaringen op te doen.

Het pedagogisch beleidsplan is de basis van het dagelijks gebeuren bij Het Boerderijtje. Het biedt de leidsters ondersteuning bij hun dagelijks werk en geeft de ouders inzicht in de wijze van hoe wij werken op het Kinderdagverblijf.

Ouders vinden het van belang dat hun kind (het alle dierbaarste bezit van ouders) zich prettig, veilig en vertrouwd voelt. De omgeving zoals die bij Het Boerderijtje is, vinden ouders uniek en een extra aanvulling voor de ontwikkeling van hun kind. De ruimte die geboden wordt, maar ook de liefde, goede zorgen, het enthousiasme en ondersteuning in de opvoeding door de pedagogisch medewerkers vinden ouders van groot belang. De wijze van communiceren met en naar ouders is hierin ook een heel belangrijk aspect.

Kinderdagverblijf Het Boerderijtje vindt de volgende punten van belang bij het bieden van een goede opvang voor kinderen:

Persoonlijke en sociale competentie;
Emotionele veiligheid;
Overdracht van waarden en normen
en een stimulerende omgeving

Hoofdstuk 1 Pedagogische doelstelling

Kinderdagverblijf Het Boerderijtje is een eigen wereld en onderscheidt zich van de thuissituatie door een combinatie van een aantal kenmerken.

Zo zijn er bij ons altijd andere kinderen en volwassenen aanwezig. De opvang vindt plaats in een groep onder leiding van leidsters die speciaal geschoold zijn voor werken in de kinderopvang. Onze ruimte is specifiek ingericht en biedt bijzondere speelgelegenheid. Het Boerderijtje biedt kinderen een omgeving waarin zij zich prettig en veilig voelen. De kinderen leren vertrouwen te hebben in zichzelf en voor zichzelf op te komen. Door voorbeeldgedrag van leidsters en andere kinderen worden de kinderen gestimuleerd respect te hebben voor zichzelf en voor anderen. Ook helpen de leidsters de kinderen zelfstandigheid en sociale vaardigheden te ontwikkelen. Er is ruimte voor individuele ontplooiing en behoeften van kinderen. Anderzijds is er ook aandacht voor het samenspelen in groepsverband. De waardevolle samenwerking met ouders en verzorgers is gebaseerd op wederzijds vertrouwen, openheid en respect.

1.1 Pedagogische uitgangspunten

In de wet kinderopvang wordt o.a. aangegeven wat de overheid verstaat onder kwaliteit in de kinderopvang: "Verantwoorde kinderopvang is kinderopvang die bijdraagt aan een goede en

gezonde ontwikkeling van een kind in een veilige omgeving". Voor de pedagogische onderbouwing van de wet kinderopvang en de bijbehorende toelichting hebben wij gekozen voor de 4 opvoedingsdoelen van professor J.M.A. Riksen – Walraven. De opvoedingstheorie van Riksen – Walraven ligt ten grondslag aan de Wet kinderopvang en de Beleidsregels kwaliteit kinderopvang.

Deze vier opvoedingsdoelen zijn:

- ☐ emotionele veiligheid bieden
- ☐ gelegenheid tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties bieden
- ☐ gelegenheid tot het ontwikkelen van sociale competenties bieden de kans om zich waarden en normen, de "cultuur" van een samenleving, eigen te maken; socialisatie

Deze opvoedingsdoelen gelden voor alle kinderen in de leeftijd van 0 tot en met 4 jaar.

emotionele veiligheid bieden.

Het gevoel van veiligheid is de basis voor kinderen om zich te kunnen ontwikkelen.

Als een kind zich veilig voelt en weet dat hij op de leidsters terug kan vallen, kan het zijn aandacht richten op zijn omgeving en is hij vrij om nieuwe indrukken op te doen en te leren van wat hij meemaakt.

Er zijn drie bronnen van veiligheid te onderscheiden:

- **Vaste leidsters**

De aanwezigheid van vaste leidsters in de eerste levensjaren blijkt bevorderlijk voor de veerkracht van kinderen.

- **Aanwezigheid van andere kinderen.**

In een vertrouwde groep kunnen kinderen gevoelens van verbondenheid en sociale verantwoordelijkheid ontwikkelen.

- **De inrichting van de omgeving.**

De inrichting van een ruimte kan een bijdrage leveren aan een gevoel van geborgenheid. Aandachtspunten zijn licht, kleur en indeling van de ruimte.

Gelegenheid tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties bieden.

Met het begrip persoonlijke competentie worden persoonskenmerken zoals bijvoorbeeld veerkracht, zelfstandigheid en zelfvertrouwen, flexibiliteit en creativiteit bedoeld. We bieden de kinderen ruimte voor eigen initiatieven, ideeën en wensen, en gaan hier positief op in. Als het kind zich veilig voelt, gaat het op verkenning uit. Het leert het meest als het zelf van alles kan proberen en ontdekken. Als de leidster het kind hiervoor de ruimte geeft, krijgt het de kans om te ervaren dat hij al veel zelf kan. Bij jonge kinderen zijn ontdekking en spel de belangrijkste middelen om greep te krijgen op hun omgeving. Ontdekking en spel kunnen worden bevorderd door:

- **Inrichting van de ruimte en aanbod van materialen en activiteiten.**

De inrichting van de ruimte moet zodanig zijn dat een kind zich veilig voelt en met aan de leeftijd aangepast materiaal kan spelen.

- **Vaardigheden van leidsters in het uitlokken en begeleiden van spel.** Leidsters scheppen condities voor spel door een aanbod van materialen en activiteiten dat aansluit bij het ontwikkelingsniveau en de interesse van een kind, zonder een kind het initiatief uit handen te geven.

- **Aanwezigheid van andere kinderen en leeftijdsgenoten**

Goede relaties met leeftijdsgenoten en andere kinderen bevorderen de kwaliteit van hun uitwisselingen en van hun spel.

Gelegenheid tot het ontwikkelen van sociale competenties bieden.

Het begrip "sociale competentie" omvat sociale kennis en vaardigheden, zoals zich in een ander kunnen verplaatsen, kunnen communiceren, samenwerken, andere helpen, conflicten voorkomen en oplossen, het ontwikkelen van sociale verantwoordelijkheid. De interactie met andere kinderen, het deel zijn van een groep en het deelnemen aan groepsgebeurtenissen biedt kinderen een leefomgeving voor het opdoen van sociale competenties. Het geeft aan kinderen kansen om zich te ontwikkelen tot evenwichtige personen die functioneren in de samenleving.

De kans om zich waarden en normen, de "cultuur" van een samenleving, eigen te maken.

De tijd waarin we leven en de cultuur waar we deel van uitmaken, evenals het sociale milieu waarin we zijn opgegroeid of waarin we leven, als ook onze levensomstandigheden, bepalen sterk onze ideeën en visie over het opvoeden.

Het kind is in interactie met die omgevingsfactoren. Kinderen moeten de kans krijgen om zich de waarden en normen eigen te maken van de samenleving waarvan zij deel uit maken. Kinderdagverblijf Het Boerderijtje biedt een bredere samenleving dan het gezin.

Waarden en normen

Het overbrengen van waarden en normen speelt in de opvoeding van de kinderen voortdurend een rol. Waarden geven uitdrukkingen aan de betekenis die mensen hechten aan bepaalde gedragingen, dingen of gebeurtenissen. Het zijn ideeën of opvattingen die aangeven hoe belangrijk we iets vinden.

Normen vertalen de waarden in regels en voorschriften hoe volwassenen en kinderen zich behoren te gedragen. Zo is bijvoorbeeld de norm die hoort bij de waarde 'respect hebben voor elkaar', dat pesten, schelden en slaan niet worden toegestaan bij het Boerderijtje.

Kinderdagverblijf Het Boerderijtje heeft 5 pedagogische middelen om de 4 bovengenoemde opvoedingsdoelen te realiseren.

1. de leidster - kind interactie
2. de fysieke omgeving
3. de groep
4. het activiteitenaanbod
5. het spelmateriaal

Emotionele veiligheid bieden

1. In de leidster - kind relatie werken wij aan de emotionele veiligheid van een kind.

De aanwezigheid van vaste en vertrouwde groepsleiding is de basis om een goede relatie tussen kind en leiding te kunnen laten ontstaan. Bij de samenstelling van een team wordt o.a. gekeken naar de combinatie in leeftijd, ervaring, creativiteit. De groepsleidster wordt begeleid

en beoordeeld op de wijze waarop zij het kind benaderd en aanspreekt de dagelijkse omgang zoals plezier maken, grapjes uithalen, stoeien. De wijze waarop zij een kind troosten, bevestigen, verzorgen, aanmoedigen, uitleggen de wijze waarop zij aansluiten op persoonlijke emoties en ervaringen van het kind de mate waarin zij respect voor een kind tonen.

2. Door de wijze waarop wij de binnen en buiten ruimte aanbieden en inzetten creëren wij emotionele veiligheid voor een kind.

De groepsruimte is een herkenbare en vertrouwde plek voor het kind.

De groepsruimte is zodanig ingericht en ingedeeld dat kinderen van verschillende leeftijd op de leeftijd afgestemde activiteiten kunnen ontwikkelen. De inrichting is kindgericht door materiaal en kleurkeuze. De maximale omvang van onze verticale groepen zijn:

- Geitjes groep: 15 kinderen
- Lammetjes groep: 16 kinderen

3. In en met de groep dragen wij zorg voor de emotionele veiligheid van een kind.

De groep heeft een vaste samenstelling van leidsters en kinderen het geen de veiligheid én de mogelijkheid biedt om vertrouwd te raken met groepsgenoten. Tijdens ziekte en vakantie van een leidster wordt er altijd vervangen door een andere vaste leidster. Het geen betekent dat de kinderen altijd bekende vertrouwde leidsters om zich heen hebben.

4. Bij het organiseren en aanbieden van activiteiten kiezen wij voor een aanpak die de emotionele veiligheid van een kind waarborgt. De structuur van een opvangdag ligt vast: vaste activiteiten op vaste momenten bieden het kind zekerheid en structuur. Ook vaste rituelen zijn hier onderdeel van zoals bij de maaltijd een liedje, het slapen gaan en een verjaardag vieren. Daarnaast biedt het programma ruimte voor het kiezen van eigen activiteiten en/of wel/niet mee doen met de groep. De leidster biedt het kind steun bij activiteiten door actief optreden, passief bewaken, voelbare aanwezigheid, uitdagen en stimuleren tot grensverkenning, troostend en een helpende hand.

5. Wij gaan met het spelmateriaal om op een wijze die bijdraagt aan de emotionele veiligheid van een kind. Bij Het Boerderijtje is ruim voldoende spelmateriaal voor alle leeftijdsgroepen aanwezig. Het materiaal is voor een deel zodanig opgesteld dat kinderen de mogelijkheid hebben zelf te kiezen en ook zelfstandig te gebruiken.

De groepsleiding stimuleert, helpt en adviseert het kind bij het kiezen van nieuw, spannend en/of uitdagend materiaal. De groepsleiding weet waarin het kind goed is, wat hij leuk vindt, en wat zijn mogelijkheden en uitdagingen zijn.

Gelegenheid tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties

1. In de leidster -kindinteractie bieden wij gelegenheid voor het ontwikkelen van de persoonlijke competenties van een kind. De leidster stimuleert een kind door grenzen te ontdekken en te verleggen van wat een kind kan, wil of niet durft. De leidster maakt het kind bewust van de eigen capaciteiten en kwaliteiten van een kind, speelt in op grapjes, humor en

"gek doen". Ingaan op initiatieven van een kind, belonen, prijzen en complimenteren zijn positieve wijzen van bevestigen van het kind.

2. Door de wijze waarop wij de - binnen en buiten - ruimte aanbieden en inzetten dragen wij bij aan het ontwikkelen van de persoonlijke competenties van een kind.

De groepsleiding maakt heldere en begrijpelijke afspraken en instructie over het gebruik van de ruimten. De ruimten zijn voor kinderen op herkenbare wijze ingedeeld met plaatsen voor rust en actie en mogelijkheden die aansluiten bij leeftijd en ontwikkelingsstadium van een kind. In de ruimten wordt een evenwicht geboden tussen veiligheid en uitdaging.

3. In en met de groep dragen wij zorg voor het ontwikkelen van de persoonlijke competenties van een kind. De persoonlijke competentie van het kind kan in groepsverband onder de aandacht komen door activiteiten waarmee een kind zichzelf op onderscheidende wijze kan laten zien (foto's van thuis, knutselwerkjes). De groep is een sociale leefgemeenschap waarin geoefend kan worden met eigen mogelijkheden, grenzen, aardigheid/onaardigheid, delen van plezier, gewenst en/of ongewenst gedrag.

4. Bij het organiseren en aanbieden van activiteiten kiezen wij voor een aanpak die de ontwikkeling van de persoonlijke competenties van een kind stimuleert. De groepsleiding laat ruimte aan het kind voor eigen initiatief en eigen ideeën met betrekking tot het aangaan en uitvoeren van een activiteit. Hierbij worden kansen geboden voor het ontdekken van eigen persoonlijkheidskenmerken zoals zelfvertrouwen, initiatief en interesse maar ook voor zelfoverwinning en zelfredzaamheid.

5. Wij gaan met het spelmateriaal om op een wijze die de ontwikkeling van de persoonlijke competenties van een kind stimuleert. Het spelmateriaal past bij leeftijd, ontwikkelingsfase, fysieke en geestelijke mogelijkheden van een kind. Het materiaal maakt emoties los van plezier, pret, verassing, verwondering, ongeduld of teleurstelling. De wijze waarop de groepsleiding het spelmateriaal aanbiedt, biedt kansen voor individuele leermomenten, zelfoverwinning, zelfstandigheid en zelfredzaamheid.

Gelegenheid tot het ontwikkelen van sociale competenties

1. In de leidster - kindinteractie bieden wij gelegenheid voor het ontwikkelen van de sociale competenties van een kind. De leidster stimuleert vriendschap, kameraadschap en samenwerking onder kinderen onderling. Zij gaat bewust om met conflicten tussen kinderen. Samen delen en samen ervaren binnen situaties waarmee kinderen gezamenlijke

betekenisvolle ervaringen op kunnen doen. De rol van de leidster in de interactie tussen kinderen is afhankelijk van de situatie: sturend, ondersteunend, corrigerend, verzorgend.

2. Door de wijze waarop wij de - binnen en buiten - ruimte aanbieden en inzetten dragen wij bij aan het ontwikkelen van de sociale competenties van een kind.

Een vrije ruimte die uitdaagt en stimuleert tot rennen, klimmen, avontuur en ontdekken is veelal de buitenruimte. Daarnaast biedt de kinderopvang ruimten met afwisseling in rustige plekken en actieplekken. Elementen als hoog - laag, zacht - hard, nat - droog, vertrouwd - uitdagend bieden het kind de mogelijkheid met de eigen omgeving te experimenteren en de eigen mogelijkheden te onderzoeken in relatie tot anderen.

3. In en met de groep dragen wij zorg voor het ontwikkelen van de sociale competenties van een kind. Een verticale groep biedt kinderen de mogelijkheid te leren omgaan met de verschillen tussen groepsgenootjes. In de groep worden gebeurtenissen verwoord van betekenisvolle, emotionele gebeurtenissen in de groep, het gezin, het land.

4. Bij het organiseren en aanbieden van activiteiten kiezen wij voor een aanpak die de ontwikkeling van de sociale competenties van een kind stimuleert.

In de groep is een duidelijke en vaste verdeling tussen groepsmomenten en momenten die kinderen individueel invullen. Daarnaast worden activiteiten met de hele groep afgewisseld met activiteiten in kleine, wisselende groepen. De sociale inhoud van het spel wordt gestimuleerd door samen spelen, praten, luisteren, plezier hebben, delen, wachten op elkaar, rekening houden met elkaar.

5. Wij gaan met het spelmateriaal om op een wijze die de ontwikkeling van de sociale competenties van een kind stimuleert. Het spelaanbod sluit aan bij de wens om zowel individueel als gezamenlijk spel aan te bieden. Het spelmateriaal is uitdagend, grensverleggend en ontwikkelingsgericht, houdt rekening met het verschil in leeftijd.

De kans om zich waarden en normen, de cultuur van een samenleving, eigen te maken.

1. In de leidster - kindinteractie bieden wij gelegenheid voor het socialisatieproces van een kind. Onze waarden en normen sluiten aan bij de Nederlandse cultuur: elkaar met de naam aanspreken, op de beurt wachten, niet door elkaar heen praten. Daarnaast worden bij ons op de boerderij specifieke omgangsregels gehanteerd ten aanzien van o.a. conflicten oplossen, de gezamenlijke maaltijd, grenzen stellen en bestraffen.

In het team overleg worden persoonlijke waarden en normen besproken en getoetst aan de opvattingen van de leiding van de kinderopvang.

2. Door de wijze waarop wij de - binnen en buiten - ruimte aanbieden en inzetten draagt bij aan het socialisatieproces van een kind.

Heldere en eenduidige afspraken over wat kan en mag in alle ruimtes én de wijze waarop men elkaar - kinderen en leidsters - aan de afspraken houdt.

3. In en met de groep dragen wij zorg voor het socialisatieproces van een kind.

In de groep wordt met de kinderen gesproken over afspraken en omgangsvormen, respectvol met elkaar omgaan en je open stellen voor elkaar. Door middel van verwoorden van wat er gebeurt tijdens sociale interacties zoals samen iets leuks, spannends, akeligs, verdrietigs of ontroerends beleven.

4. Bij het organiseren en aanbieden van activiteiten kiezen wij voor een aanpak die een bijdrage levert aan het socialisatieproces van een kind. Door middel van afspraken die stimuleren dat iedereen tijdens activiteiten rekening houdt met elkaar, samen deelt en elkaar helpt kan solidariteit ontstaan. In de activiteitenplanning wordt aandacht besteed aan culturele en religieuze vieringen en rituelen.

5. Wij gaan met het spelmateriaal om op een wijze die het socialisatieproces van een kind stimuleert. Spelmateriaal biedt de mogelijkheid om rollen uit het alledaagse leven te oefenen: keukenattributen, bedjes, verkleedkleden, koffertjes, tassen ed.

1.2 Voorwaarden voor het bieden van goede opvang

Om ons pedagogische doel te kunnen realiseren, moet aan een aantal voorwaarden worden voldaan. Het werken met kinderen volgens de visie van Het Boerderijtje stelt bepaalde eisen aan de kwaliteiten van de medewerkers. De groepsleiding schept op de kinderopvang een sfeer waarin het kind zich veilig, vertrouwd en begrepen voelt. Met respect voor ieders individualiteit benadert de leidster elk kind op een passende wijze. Daarnaast biedt een dagelijkse structuur met duidelijke regels de kinderen de nodige rust en houvast.

Op het kinderdagverblijf besteden we veel aandacht aan het stimuleren van gehechtheidrelaties. Deze gevoelsrelatie tussen een kind en één of meer personen met wie het kind regelmatig en intensief contact heeft, zijn essentieel voor een goede sociaal-emotionele ontwikkeling van het kind. Zo'n relatie is een veilige basis van waaruit het kind de wereld verder kan gaan onderzoeken. Kinderen gaan relaties aan met andere kinderen en met de leidsters. Het ontstaan van die relaties wordt bevorderd door een wenperiode, individuele aandacht en door te werken met vaste leidsters op het kinderdagverblijf. Vertrouwen en uitwisseling van informatie, zowel mondeling als schriftelijk, over het kind tussen ouders en leidsters blijft de basis voor een goede opvang.

Gehechtheid met andere kinderen en met de leidsters geven een veilig en vertrouwd gevoel van geborgenheid. Kinderen mogen zichzelf zijn. De ruimte is specifiek ingericht, rekening houdend met de leeftijd en ontwikkeling van de kinderen uit de groep. Structuur en regelmaat zorgen ervoor dat kinderen weten waar ze aan toe zijn. Het Boerderijtje biedt een goede balans tussen een beschermde, gestructureerde omgeving én het bieden van vrijheid en zelfstandigheid.

1.3 Ontwikkelingsaspecten in een natuurlijke omgeving

Elk kind ontwikkelt zich in zijn eigen tempo. Dat maakt ieder mens verschillend en uniek. De leidsters bij Het Boerderijtje begeleiden, stimuleren en volgen het kind in zijn ontwikkeling. Bewegen, ruiken, voelen, nadenken, schreeuwen, lachen. Spetteren in de modder, aaien van een lammetje, de poes die over je handje likt, de geur van pas gemaaid gras.....

De verschillende ontwikkelingsgebieden: motorisch, sociaal emotioneel, cognitief, zintuiglijk gaan meestal in de ontwikkeling samen op. Kinderen gebruiken bij de verkenning van de wereld al deze ontwikkelingsgebieden.

□ Motorische ontwikkeling, klimmen, rennen, fietsen en kruipen zijn de manieren om te ontdekken wat je allemaal met je eigen lichaam kunt doen. Veel buitenruimte zorgt ervoor dat kinderen volop de mogelijkheden hebben om hun eigen lijfje te ontdekken. Daarnaast biedt de natuurlijke omgeving tal van mogelijkheden om van alles uit te proberen. Verstoppen achter de struiken, springen in de plassen, lange stukken hard fietsen zonder dat je een hek tegenkomt en lekker ravotten op het gras. Deze ontwikkeling verloopt in de eerste vier jaar met grote sprongen. De leidsters bieden steeds passende activiteiten aan.

□ Zintuiglijke ontwikkeling, Een natuurlijke omgeving biedt kinderen verschillende indrukken zoals de geur van het gemaaid gras, de geur van mest, dorre bladeren, geluiden van dieren, geluid van de tractor enz. Allemaal ervaringen die een kind in zich opneemt. Door te kijken naar jonge dieren, te voelen aan een zacht lammetje, gaan abstracte begrippen voor kinderen leven. Bij hun verkenning van de wereld gebruiken kinderen alle zintuigen. Kinderen “kijken” met hun hele lijf. Als een kind iets ziet, wil het dat graag vastpakken, voelen, aaien, of tegen zijn wang houden. Aan kijken alléén hebben kinderen niet genoeg.

□ Cognitieve ontwikkeling, Er is zoveel te zien in een natuurlijke omgeving. Het zien en horen van een kikker nodigt kinderen uit om te fantaseren en verhalen te vertellen. Door kinderen uit te dagen om hun ontdekkingen en fantasieën met anderen te delen wordt hun waarnemingsvermogen en taalgebruik geoefend. Kinderen ontdekken kleine beestjes en willen weten wat het is. Door het zien van de kip en het ei, de koe en de melk leren kinderen verbanden zien en leren zij te begrijpen waar datgene vandaan komt wat wij dagelijks om ons heen hebben. Spelend leren en lerend spelen horen bij elkaar. Aanbieden van speelgoed en activiteiten die passen bij de leeftijd van het kind.

□ Sociaal-emotionele ontwikkeling, Dieren zijn voor kinderen ideale vriendjes. De natuurlijke omgeving biedt vaak een mogelijkheid om dieren te hebben zonder dat ze aanwezig zijn op het terrein van de kinderopvang. Uit onderzoek is gebleken dat kinderen zeer positief reageren op dieren. Met name op drukke kinderen of kinderen met sociaal-emotionele problemen hebben dieren een gunstige invloed. Kinderen die met dieren opgroeien leren zich al vroeg in te leven in een ander wezen. Dieren geven de kinderen de mogelijkheid om hun verhaal te vertellen zonder dat zij beoordeeld worden of dat hun geheimen worden doorverteld. Geboorte en dood van dieren zijn indrukwekkende ervaringen voor kinderen. Ze nodigen uit om over te denken en te praten. Natuurlijk is elk kind vrij in de omgang met dieren. We stimuleren de omgang met dieren maar zullen een kind nooit verplichten om met de dieren iets te gaan doen. In de groep vindt sociale ontwikkeling als het ware ‘vanzelf’ plaats. Helpen met opruimen, delen van speelgoed, met elkaar eten. Door de omgang met anderen leert het kind zijn eigen emoties te hanteren. De leidsters begeleiden de kinderen hierin. Emoties worden verwerkt in het spel, alleen of met andere kinderen samen.

Verder besteden we ook aandacht aan:

□ Zelfstandigheid, zelfredzaamheid

□ Zelfvertrouwen, eigenwaarde en respect. Respect ervaren is voor een kind een belangrijke voorwaarde om zelfvertrouwen te kunnen ontwikkelen. Op de kinderopvang staat in de omgang met elkaar het begrip respect daarom centraal.

- Spraak en taalontwikkeling lichaamstaal, gebarentaal, praten, zingen enzovoort. De leidsters en de kinderen communiceren constant met elkaar. Kinderen ontwikkelen spelenderwijs hun taal. Er wordt veel tegen de kinderen gepraat: bij het eten geven, het aankleden, het knuffelen en natuurlijk met liedjes zingen en samen kijken naar plaatjes in boeken.
- Creatieve ontwikkeling en expressie wordt gestimuleerd door creativiteitsmateriaal en creatief spel. Creativiteit vergroot het probleemoplossend vermogen van het kind, wat later voordelen kan geven in onze ingewikkelde en complexe maatschappij, t.a.v. het oplossen van problemen op een creatieve manier. Kinderen zijn verzamelaars vanaf het moment dat ze kunnen lopen. Bladeren, stenen, veren, schelpen, van alles verdwijnt er in de broekzak. Ze vinden het fijn om alles nog een poosje te bewaren. Wij stimuleren de kinderen om de materialen die ze buiten vinden mee te nemen, we maken hiermee een klein museum op de hoge vensterbank of we gebruiken de materialen voor een creatieve activiteit zoals stempelen, plakken enz.
- Seksuele ontwikkeling peuters van een jaar of drie krijgen belangstelling voor hun eigen lichaam en beginnen vragen te stellen. Leidsters beantwoorden die vragen op een manier die bij de leeftijd past. Ook hier staat respect centraal.
- Fantasie, Al spelend ontwikkelen kinderen hun fantasie. Ze komen in aanraking met mensen, dieren en dingen in allerlei verschillende omstandigheden. Deze beelden zetten zij vast in hun hoofd. Als ze net doen alsof die beelden werkelijkheid zijn, fantaseren ze. Dit zien we al bij heel jonge kinderen. Kinderen kunnen zich vanaf 3 jaar goed inleven. Zonder moeite kunnen ze een eend, koe of konijn zijn. Fantasie en werkelijkheid lopen in elkaar over.

1.4 Opvoedingsaspecten in een natuurlijke omgeving

De natuurlijke omgeving biedt kinderen de mogelijkheid om in een echte omgeving te zijn en directe ervaringen met de natuur op te doen. Door deze directe ervaringen zien kinderen van dichtbij de cyclus van de natuur bv. van het ei naar de kip, het zaaien in het voorjaar en oogsten in het najaar. De verwondering over het groeien en bloeien wordt hiermee gevoed en de ervaringen maken kinderen bewust van hun omgeving. De natuur zo dichtbij geeft aanleiding voor gesprekjes over de natuur. Een basis om respect voor de natuur én het milieu bij te brengen. Door om te gaan met dieren leren kinderen zich in te leven en rekening te

houden met de ander (voorzichtig doen, zacht aaien) en het kind leert verantwoordelijkheid te dragen.

Problemen

Niet ieder kind maakt een probleemloze ontwikkeling door. Als wij ons zorgen maken over de ontwikkeling van een kind op een of meer gebieden spreken wij die ongerustheid uit naar de ouders. Omgekeerd verwachten wij dat als ouders twijfelen, zij deze twijfels delen met de leidster. Samen proberen wij duidelijkheid te krijgen en inzicht te verwerven in het gedrag van het kind en de opvoedingssituaties. Samen wordt bekeken of hulp van buitenaf gewenst of noodzakelijk is. Afhankelijk van de extra zorg die het kind nodig heeft wordt bepaald of de kinderopvang deze extra zorg kan bieden en of het kind op de kinderopvang kan blijven.

Ouders

De gedeelde opvoedingsverantwoordelijkheid maakt samenwerking tussen ouders en de leidsters noodzakelijk. Respect voor elkaars mening, cultuur en opvattingen vormt de basis voor een goede samenwerking. De leidsters staan altijd open voor vragen en of suggesties van ouders, en vinden een goede betrokkenheid van de ouders bij de kinderopvang erg belangrijk.

1.5 Natuur en milieu in de kinderopvang

Een gezonde natuur en een schoon milieu zijn onmisbaar voor ieder mens en de samenleving als geheel. Bij Kinderdagverblijf Het Boerderijtje willen we een groene start maken.

Elke ouder wil dat zijn kind opgroeit tot een gezond, zelfstandig en verantwoordelijk mens, die goed omgaat met zijn omgeving.

Veel milieu ellende zien kinderen dagelijks op de televisie, positieve ervaringen met de natuur kunnen gelukkig voor tegenwicht zorgen en voor de motivatie om zelf een 'klein' steentje bij te dragen aan een wereld waarin het goed is te leven.

Wat willen we hiermee bereiken?

Wij vinden het belangrijk dat het kind een opvoeding krijgt gericht op natuurbeleving en op voorleven van natuur en milieuvriendelijk gedrag. Ook vinden wij de natuur en milieuzorg op de kinderopvang belangrijk, zodat er een natuur en milieuvriendelijk klimaat ontstaat. Daarnaast kan natuur en milieu educatie ook gewoon leuk zijn: natuurbeleving en ook milieuzorg gaan gepaard met uitnodigende, stimulerende activiteiten die wij samen met de kinderen kunnen ondernemen.

Voor kinderen van 0 tot 4 jaar zal NME (natuur milieu educatie) vooral bestaan uit het opdoen van positieve natuurervaringen, het ontdekken van de omgeving, vertrouwd raken met de natuur dichtbij en naar eigen vermogen goed leren omgaan met natuur en milieu.

Bij Het Boerderijtje proberen we NME op de volgende manieren vorm te geven:

- ☐ Het aanbieden van een natuurrijke uitnodigende omgeving, waar kinderen veel natuurervaringen op kunnen doen.
- ☐ Ook leggen we de nadruk op een zorgvuldige omgang met ons milieu door kinderen te leren zorgvuldig met water, spullen en energie om te gaan.

Daarnaast vinden wij het erg belangrijk om NME een rol te laten spelen in de opvoeding. Of kinderen later echt natuur en milieu bewuste mensen zullen zijn, hangt af van allerlei invloeden van buiten af. Wij kunnen samen met de ouders wel de basis leggen, waarop het kind zelf verder kan bouwen. De beste basis voor milieu vriendelijk gedrag van de kinderen is dan ook milieu vriendelijk gedrag van de ouders en onze leidsters.

In het gezin en de kinderopvang vindt ook de eerste overdracht van normen en waarden plaats met betrekking tot de omgang met natuur en milieu. Vanaf ongeveer twee á drie jaar kunnen kinderen betrokken worden bij de afvalscheiding door bijvoorbeeld de schil van een appel op de composthoop of in de GFT- container te doen en niet bij ander afval. Oud papier en glas verzamelen. We kunnen kinderen leren waarom dieren buiten of binnen leven en dat dieren het ook niet prettig vinden om geplaagd te worden.

1.6 Wat doen we op de kinderopvang aan NME?

Vooral bij jonge kinderen staat de natuurbeleving centraal, zodat het kind al jong betrokken raakt bij de natuur om hem heen. Vanaf ongeveer twee - drie jaar proberen we of het kind ook een beetje zorg voor de natuur op zich kan nemen. We denken hierbij aan eenvoudige dingen; een bakje met water of eten voor een dier klaar zetten, de vogels voeren, kippen voeren en eieren uithalen, kleine dingen, die peuters al heel goed kunnen.

De peuter imiteert de volwassenen in zijn omgeving. Die volwassenen hebben veel invloed op wat jonge kinderen te zien krijgen én vooral h e ze de wereld om hen heen te zien krijgen.

Volwassenen vervullen dus een onmisbare voorbeeldfunctie, ook met het oog op natuur en milieu educatie. Zo gezien, zo gedaan.

1.7 Visie op buitenspelen

Buitenspelen is op de kinderopvang een vast onderdeel van het dagritme. Buiten is er volop ruimte om te rennen en te fietsen. Buiten mag je schreeuwen en herrie maken, en bij ons buiten valt er altijd wel iets te beleven. Regen, zon, sneeuw en wind roepen gevoelens op bij kinderen en dagen ze uit tot steeds een ander spel. Buiten worden ook de zintuigen op een heel andere manier geprikkeld dan binnen. Denk maar aan het ruimtelijk gevoel wat je zelf al krijgt als je naar de lucht en de wolken kijkt.

Buitenspelen is essentieel om ervaringen op te doen. Buiten kom je in aanraking met verschillende materialen en uiteenlopende omstandigheden. Uit onderzoek is gebleken dat weinig buitenspelen negatieve gevolgen heeft voor de motorische en de sociale ontwikkeling van kinderen. Kinderen die opgroeien moeten volgens ons het vermogen ontwikkelen om risico's in te schatten, de mogelijkheid krijgen om zelf dingen uit te zoeken en gevaren te ontdekken.

Vanzelfsprekend spelen veiligheid en hygiëne bij de buitenspeelruimte een grote rol. Kinderdagverblijf Het Boerderijtje heeft een groot buitenterrein, met een verharde speelruimte met zandbak en een groot grasveld met een gras heuvel en tunnel. Het buitenterrein is voorzien van een veilig hekwerk. Daarnaast hebben we buiten het terrein van de kinderopvang veel ruimte om te wandelen met de kinderen. We wandelen met alle kinderen, van 3 maanden tot 4 jaar, ze zitten in de bolderkar, liggen in de wandelwagen of ze rijden zelf mee op de tractor of fietsjes. We gaan kijken bij de kippen en mogen ze ook voeren, ook mogen kinderen zich uitleven in het weiland, laarsjes aan en stampen in de plassen. Heerlijk vinden kinderen dat!

De kinderen zijn buiten het terrein van de kinderopvang altijd onder begeleiding van de leidsters. De uitdagende omgeving nodigt kinderen uit om op onderzoek uit te gaan, dingen uit te proberen, en te fantaseren. Kinderen krijgen bij ons volop de gelegenheid om op onderzoek uit te gaan, echter altijd onder begeleiding van de leidster.

“Zullen we naar buiten gaan?” een vraag die elke dag gesteld wordt bij ons op de kinderopvang. Buiten krijgen kinderen de kans om hun energie kwijt te raken en frisse lucht in te ademen. Als de zon schijnt, als het regent, als het koud is, als het waait. Slecht weer is het eigenlijk nooit we zijn eerder slecht gekleed. Daarom vragen wij de ouders dassen, mutsen en wanten mee te geven. In de zomer brengen ouders zwembroekjes en petjes mee. Op hete zomerdagen gaan de kinderen tussen 12 en 15 uur liever niet naar buiten, omdat de zon tijdens die uren veel te heet is voor de kinderen. Vaak vinden kinderen het bij heet weer ook juist erg prettig om binnen te spelen. Zo genieten we samen met de kinderen van elk jaargetij; als het regent lopen de kinderen met de laarsjes aan heerlijk stampend door de plassen, tijdens stormachtige dagen laten we de kinderen de wind voelen en kijken we samen naar de blaadjes die naar beneden dwarrelen.

Bij mooi weer gaan we meestal op het eind van de dag samen naar buiten, juist dat laatste uurtje is voor de kinderen én de leidsters fijn om buiten te zijn. De kinderen zijn vaak moe en buiten zijn geeft dan afleiding.

In principe kunnen kinderen bij ons de hele dag buiten spelen, bij mooi weer staat de deur open en kunnen kinderen zelf naar binnen en buiten lopen én kruipen. Bij koeler weer moeten kinderen vragen om jasjes aan te doen en de deur te openen, de kruipertjes blijven dan binnen, of gaan mee in de bolderkar of buggy.

Op een regenachtige dag proberen we toch even naar buiten te gaan laarzen aan en een paraplu op, het voelen van de regendruppels op onze wangen en de frisse wind door onze haren.

Buiten spelen is een belangrijk onderdeel van de daginvulling op onze kinderopvang. Naar buiten gaan geeft heerlijke momenten, waar de kinderen niet omheen kunnen en de leidsters van Het Boerderijtje ook niet.

Hoofdstuk 2 Plaatsing

Groepsindeling en personeel

kinderdagverblijf Het Boerderijtje bestaat uit 1 kinderdagverblijf binnen Bornebroek (gemeente Almelo), Het Boerderijtje draait op dit moment met beide groepen.

Groepsverdeling:

Groep 1: De Geitjes

Groep 2: De Lammetjes

Er wordt gewerkt met een verticale groep.

De verticale groep bestaat uit kinderen in de leeftijd van 0 tot 4 jaar, waarbij zij afhankelijk van de groepsgrootte door twee of drie gediplomeerde pedagogisch medewerkers opgevangen worden.

In de praktijk komt dit neer op:

- 1 pedagogisch medewerker per 3 aanwezige kinderen tot 1 jaar;
- 1 pedagogisch medewerker per 5 aanwezige kinderen van 1 tot 2 jaar;
- 1 pedagogisch medewerker per 6 aanwezige kinderen van 2 tot 3 jaar;
- 1 pedagogisch medewerker per 8 aanwezige kinderen van 3 tot 4 jaar;

Omdat Kinderdagverblijf Het Boerderijtje werkt met verticale groepen (verschillende leeftijden in 1 groep), wordt het aantal pedagogisch medewerkers volgens een rekenkundig gemiddelde berekend, waarbij naar boven wordt afgerond.

Op elke groep werken gediplomeerde pedagogisch medewerkers en stagiaires onder leiding van een directrice. De directrice heeft Kinderdagverblijf Het Boerderijtje onder haar hoede.

Intake

De pedagogisch medewerker van het kinderdagverblijf heeft voor de startdatum een intakegesprek met de nieuwe ouders. Tijdens dit gesprek wordt er uitleg gegeven over de dagelijkse gang van zaken en worden er afspraken met de ouders gemaakt over bijvoorbeeld eten, slapen, halen en brengen. De pedagogisch medewerker maakt gebruik van een checklist zodat alle relevante onderwerpen zoals dagindeling, huisregels, ziektebeleid en wenprogramma aan de orde komen. Er wordt samen met de ouders een gegevensformulier ingevuld, waarin o.a. afspraken over eten, slapen, adresgegevens en bijzonderheden van het kind worden genoteerd. Dit formulier komt in een map op de groep waar het kind wordt opgevangen, zodat het voor de pedagogisch medewerkers altijd bij de hand is.

Wennen

In overleg met de pedagogisch medewerkers worden vanaf de plaatsingsdatum een wenmorgen of middag afgesproken. Pedagogisch medewerkers bieden tijdens de wenmorgen vertrouwen en ondersteuning aan het kind, zodat het zich veilig en vertrouwd gaat voelen in de groep. Een kort en duidelijk afscheid van de ouders, biedt de meeste duidelijkheid voor het kind, waardoor het kind sneller wennen kan.

Brengen en halen

De vaste breng- en haaltijden zijn van s'morgens 7.30 uur tot 9.00 uur. En s'middags halen/ brengen van 12.30 tot 13.00 uur. Het ophalen is vanaf 16.30 uur. Er is een mogelijkheid om opvang af te nemen vanaf 7.00 uur tegen het reguliere tarief dit kunnen ouders ook terug vinden in de huisregels van Het Boerderijtje en onder het kopje tarieven beschreven (voor ouders op website te downloaden en wordt bij contract meegestuurd).

Op de breng- en haalmomenten wordt belangrijke en leuke informatie over het kind door de pedagogisch medewerkers en de ouders uitgewisseld. Ouders kunnen tijdens brengmomenten praktische informatie over het kind of leuke anekdotes aan de pedagogisch medewerkers vertellen. Op het moment dat ouders hun kind komen halen, geven de pedagogisch medewerkers belangrijke informatie over het kind, zoals de activiteiten die het kind ondernomen heeft tijdens de opvangdag. Bij de jongste kinderen t/m 1 jaar wordt gebruik gemaakt van een heen-en-weer schriftje, waarin zowel ouders als pedagogisch medewerkers leuke zaken rondom het kind kunnen opschrijven. Voor de peuters wordt een plakboek bijgehouden van werkjes met verschillende thema's. Op vierjarige leeftijd krijgt het kind dit plakboek mee naar huis. Omdat de contactmomenten kort zijn, is het altijd mogelijk om een gesprekje met de pedagogisch medewerkers aan te vragen, zodat op een rustiger moment uitgebreid overlegd kan worden (10- minutengesprek).

Extra afname dagdelen opvang

Het is mogelijk om naast de vaste dagen die u afneemt een extra dag of dagen af te nemen. Dit kan zijn om dat u bv een begrafenis of bruiloft heeft of dat u een extra dag op u werk wordt ingepland. Deze dag krijgt u apart gefactureerd en zal met de bewuste datum op u factuur staan. Wel is de regel dat deze dag wel op tijd aangevraagd dient te worden, minimaal 2 dagen van te voren, het moet namelijk wel kunnen in het kindratio telling. U kunt deze dagen door geven aan de groepsleiding maar u mag ook een mailtje sturen. U krijgt dan binnen een dag te horen of deze plaatsing door kan gaan of niet. In de voorwaarden die u als ouder hebt gekregen of zoals terug te vinden is op de site kunt u het reglement rond om de extra afname van dagdelen nogmaals terug vinden.

Hoofdstuk 3 De dag

Dagindeling

Als Kinderdagverblijf Het boerderijtje vinden wij het belangrijk dat kinderen regelmaat in de dagindeling ervaren. Regelmaat geeft veiligheid voor kinderen. Daarom hanteren wij een vaste dagindeling

Slapen en rusten

Tijdens de intake wordt er met de ouders een afspraak gemaakt over het slaapritme van hun baby of jonge peuter. Baby's slapen wanneer zij behoefte hebben om te slapen. De peuters worden na de lunch op hun eigen slaapkamer te slapen gelegd. Heeft een kind een andere

slaapbehoefte, zoals minder of niet meer slapen, dan wordt dit met de ouders afgestemd. Kinderen kunnen, als zij moe zijn, ook op de bank of in een hoekje met kussens uitrusten.

Spelen en activiteiten (zie ook hoofdstuk 1)

Jonge kinderen

De baby's staan voor een groot deel van de dag in het teken van verzorging. Tijdens de verzorging wordt er met de kinderen gepraat. Er wordt regelmatig gezongen en geknuffeld. Zodra de baby's kunnen zitten, nemen ze deel aan de kring waarin liedjes worden gezongen.

Oudere kinderen

In het dagritme zijn enkele vaste activiteiten opgenomen, zoals het samen eten en zingen in de kring maar ook een bezoekje aan de boerderijdieren of het verzorgen van de moestuin is daarin een leuke bijkomstigheid.

Bij Kinderdagverblijf Het Boerderijtje hanteren we verschillende soorten thema weken. Deze thema weken houden gemiddeld 6 weken aan.

de thema's worden in onderling overleg gekozen en regelmatig afgewisseld. Thema's sluiten aan bij de seizoenen, maar ook bij de diverse feesten en onderwerpen als sinterklaas, dieren, etc. door het jaar heen. De spelmaterialen en het speelgoed passen we aan bij het gekozen thema.

Ook het knutselen is gericht op het betreffende thema. Ten behoeve hiervan zijn themakisten ontwikkeld, die behalve thematisch speelgoed ook allerlei ideeën voor activiteiten bevatten. Voorbeelden van deze thema's zijn: boerderij, muziek, circus en kerst. Activiteiten die met peuters gedaan worden zijn, behalve vrij spelen waarin de fantasie en het samenspelen belangrijk zijn, ook gerichte opdrachten. Deze opdrachten zijn nooit verplicht: kinderen worden niet gedwongen om iets te maken of te doen. De pedagogisch medewerkers maken het werk ook niet af.

Het is niet belangrijk dat het product iets voorstelt; veel belangrijker is dat kinderen kennismaken met diverse materialen en leren om hun creativiteit te uiten. Het aanbod van speelgoed varieert per dag. Er wordt zoveel mogelijk buiten gespeeld; ook bij de peuters zijn zand en water favoriet.

Uitstapjes

Regelmatig gaan de kinderen met de pedagogisch medewerkers Naar de boerderijdieren om deze te bekijken, knuffelen en verzorgen.

Samen even lekker uitwaaien in het weiland of een wandelingetje langs de bosrand behoren ook tot de uitstapjes die we maken.

Bij wandelen geldt de volgende pedagogisch medewerker-kind ratio: er mogen in de bolderkar 6 kinderen mee. Lopend mogen ook 6 kinderen mee, er worden duidelijke regels gemaakt met de kinderen, zo houden de kinderen allemaal de lijn vast of elkaars hand, de leidster zorgt voor goed overzicht.

De collega die achter blijft, houdt maximaal 6 kinderen in een verticale groep over, of 8 kinderen als er een stagiaire bij is.

Hoofdstuk 4 Eten & drinken

Eten en drinken

Bij kinderdagverblijf Het Boerderijtje wordt er met elkaar als groep gegeten en gedronken. Gezamenlijk eten heeft meerdere functies. Behalve dat eten en drinken goed voor de ontwikkeling van het kind is, heeft het ook een sociale functie, een sfeerfunctie en een moment van rust.

De medewerkers van Kinderdagverblijf Het Boerderijtje verzorgen de broodmaaltijden, het drinken, fruit en de tussendoortjes. Uiteraard wordt bij het eten en drinken de hygiëne in acht genomen. Kinderen hebben goede voeding nodig om te groeien en zich te ontwikkelen. Er zijn verschillende tafelmomenten waarbij de kinderen verschillende soorten voeding en drinken aangeboden krijgen.

De kinderen eten samen met de pedagogisch medewerkers aan tafel. De kinderen krijgen eerst een boterham met hartig beleg en mogen vervolgens ook kiezen voor een boterham(men) met zoet beleg. Soms krijgen de kinderen iets extra's, dit kunnen verschillende producten zijn. Enkele voorbeelden: knakworstjes, pannenkoeken, poffertjes, of een (gebakken) eitje. Dit gebeurt door de week heen zodat alle kinderen een keer een lekker extraatje krijgen. Kinderen worden nooit gedwongen hun bord leeg te eten. Ze krijgen kleine porties op hun bord en ze worden gestimuleerd voldoende te eten. Bij een afwijkend eetpatroon of andere bijzonderheden zullen de ouders door de pedagogisch medewerkers worden ingelicht. De pedagogisch medewerkers zien erop toe dat de baby's en peuters goed drinken. 's Morgens rond tien uur en tijdens de lunch wordt er gedronken. In de middag en aan het eind van de middag krijgen de kinderen nogmaals iets te drinken. De kinderen krijgen melk, sap of vruchtensap te drinken. Kinderen kunnen altijd extra te drinken als zij willen. (Bij warm weer worden er natuurlijk extra drink momenten ingelast). De ouders brengen flesvoeding zelf mee voor hun baby('s) . Het is altijd mogelijk om borstvoeding te geven of mee te brengen in een koeltas of ingevroren.

Dieet, allergie, andere culturen

Ouders zijn verantwoordelijk om de pedagogisch medewerkers op de hoogte te stellen van bijzonderheden en wensen rondom de voeding van het kind. Bijzonderheden zoals een allergie, dieet of wensen vanuit een geloofsovertuiging worden tijdens het intakegesprek op het gegevensformulier genoteerd.

De pedagogisch medewerkers proberen een alternatief voedingsmiddel te geven (zoals een rijstwafel) als dit eenvoudig door de pedagogisch medewerkers kan worden aangeschaft. Indien dit niet mogelijk is, of in geval van traktaties bij festiviteiten, zorgen de ouders voor een alternatief. Op elke groep wordt duidelijk een zichtbare mededeling opgehangen over wat het betreffende kind niet mag eten of drinken plus de eventuele vervangingsmogelijkheden. (bijv. Mag niet: worstjes met als ingrediënt varkensvlees. Mag wel: knakworstjes met rundvlees). Als er een kans is op een heftige allergische reactie van het kind op een voedingsmiddel, dan geven de ouders op het gegevensformulier aan, welke stappen in een dergelijke situatie ondernomen moeten worden. Speciale flesvoeding bij een bepaald dieet, wordt door de ouders zelf meegenomen.

Feesten en trakteren

Bij een verjaardag mag een kind een traktatie uitdelen. We hebben hiervoor in ons voedingsbeleid afspraken en adviezen beschreven. De pedagogisch medewerkers vieren samen met het jarige kind zijn/haar verjaardag. In overleg met de ouders en pedagogisch medewerkers kijken we welke dag de verjaardag gevierd wordt. De pedagogisch medewerkers zorgen voor een feestmuts.

De kinderen mogen trakteren op de groep. Niet alle traktaties zijn echter geschikt om uit te delen. Ouders kunnen altijd overleggen met de pedagogisch medewerkers over een geschikte traktatie. Ook is er een traktatiemap aanwezig waar ouders een idee voor een geschikte traktatie uit kunnen halen. Natuurlijk zingen de medewerkers en de kinderen voor de jarige.

Voedingsmiddelen inkoop, bereiden en bewaren

De voedingsmiddelen worden wekelijks besteld bij vaste leveranciers. Er wordt vers brood en fruit geleverd. Conform ons voedingsbeleid wordt er goed op toegezien dat beperkt houdbare levensmiddelen tijdig weggegooid worden.

Flesvoeding wordt één keer opgewarmd en na 1 uur weggegooid. Ouders kunnen voor meer informatie over het voedingsbeleid kijken in de hygiënische richtlijnen, die beschreven staan in het Hygiëneprotocol.

Hoofdstuk 5 Verschonen, toiletgang en zindelijk worden

Kinderdagverblijf Het Boerderijtje verstrekt luiers. Kinderen die een luier dragen, worden regelmatig gecontroleerd op een vieze luier en zo nodig verschoond. De peuters hebben 3 vaste verschoonmomenten. Ieder kind krijgt aan het eind van de dag eveneens een schone luier, zodat het weer schoon naar huis gaat. Peuters zien hoe andere kinderen met de zindelijkheidstraining bezig zijn en worden daardoor gestimuleerd. Wanneer de ouders van het kind thuis met zindelijkheidstraining bezig zijn en het kind er zelf aan toe is, kan dat op het kinderdagverblijf worden voortgezet. Het wordt spelenderwijs gedaan. Er zijn ook kinderboekjes aanwezig over het potje en zindelijk worden. Kinderen die aangeven zelf te willen plassen krijgen die ruimte. Deze kinderen mogen zonder luier rondlopen. Wanneer er ongelukjes gebeuren, wordt er geen negatieve aandacht aan geschonken. Er wordt altijd geprezen als het kind een plas op de wc doet. Dit wordt nog eens extra ondersteund door het stickerbroekje. Dit is een papieren broekje dat bij de wc hangt en waar de kinderen een sticker mogen plakken als ze de behoefte op de wc hebben gedaan. Een soort beloning.

Kinderen die zelf naar het toilet kunnen gaan, lopen vanuit de groepsruimte al dan niet onder begeleiding van de pedagogisch medewerker, naar het toilet. Daarnaast wordt er op toegezien dat zij hun handen wassen.

Verzorging: wij geven kinderen liefdevolle aandacht en verzorging en sluiten aan bij hun behoeften. Vaste rituelen, ritme en regels zorgen ervoor dat kinderen zich zeker voelen. Vanuit een veilige basis durven én kunnen zij de wereld gaan ontdekken. Kinderen worden zo gestimuleerd tot zelfstandigheid en verantwoordelijkheid.

Hoofdstuk 6 Kind

Observeren

Ieder kind wordt ieder half jaar geobserveerd, aan de hand van de observatielijst. Indien nodig komt er een extra observatie. Het uitgangspunt van deze observatie is niet het opsporen van problemen, maar het krijgen van een algeheel beeld van het welbevinden van dit ene kind. Omdat wij in groepsverband werken met de kinderen kan een observatie van het individuele kind nieuwe inzichten opleveren.

Het doel van de observaties is het meten van het welbevinden van het individuele kind binnen de groep. In geval van zorgen om een kind kan hetzelfde instrument gehanteerd worden om een objectief beeld te krijgen van de (mogelijke) problematiek. Voor een extra observatie buiten de gebruikelijke observatie wordt toestemming gevraagd aan de ouders. Op het moment dat het verblijf van het kind op het dagverblijf stopt, wordt het laatste rapport, met toestemming van de ouders/ verzorgers, aan de leerkracht van de basisschool die het kind zal gaan bezoeken toegestuurd en deze kan middels een “warme overderacht” mondeling aan de leerkracht worden toegelicht. De ouders zien de overdracht voordien in en

ondertekenen het formulier alvorens het besproken wordt op de basisschool. Als het kind bij het verlaten van het kinderdagverblijf nog geen 4 jaar is dan krijgen de ouders de observaties mee naar huis. Ieder jaar wordt er een 10-minutengesprekken georganiseerd. Iedere ouder krijgt de mogelijkheid om minstens 1 maal per jaar een 10-minutengesprek te voeren naar aanleiding van de observatie.

Corrigeren en belonen

Binnen ons kinderdagverblijf, worden kinderen op een positieve wijze benaderd en wordt door middel van positieve aandacht het gewenste gedrag gestimuleerd. Door de groepssituatie waarin kinderen meestal op vanzelfsprekende wijze meedoen met de groep is het corrigeren van kinderen veel minder een item dan in de thuissituatie. Wanneer een kind toch negatief gedrag vertoont, wordt gekeken naar het individuele kind en nagegaan wat de oorzaak van het gedrag zou kunnen zijn (niet lekker in zijn vel, verveling, onzekerheid, wijziging in de thuissituatie, ontwikkelingsproblematiek). De pedagogisch medewerkers kunnen op deze manier wellicht de oorzaak van het gedrag wegnemen of hier rekening mee houden.

Omgaan met zieke kinderen

Kinderdagverblijf Het Boerderijtje heeft een protocol “ziekte en ongevallen”, In geval van ziekte worden de ouders verzocht het kinderdagverblijf hier altijd over te informeren. Indien nodig, zullen wij bij besmettelijke ziektes contact opnemen met de GGD. Zo nodig zullen alle ouders hierover door ons geïnformeerd worden. Op het kinderdagverblijf zal informatie, welke van belang is voor de ouders, op de informatie borden worden gehangen zodat ouders hier alert op kunnen zijn bij hun eigen kind.

Kinderen die ziek zijn of een besmettingsgevaar voor anderen opleveren, mogen het dagverblijf *niet* bezoeken. Enerzijds omdat het personeel niet adequaat is opgeleid om zieke kinderen te verzorgen en omdat er onvoldoende tijd beschikbaar is voor het verzorgen van een ziek kind en om het welbevinden van het kind zelf, anderzijds omdat in geval van een besmettelijke ziekte het kind de andere kinderen en de leiding kan besmetten. Zaken zoals toedienen van medicatie, vaccinatie en wat de groepsleiding doet als een kind ziek wordt op de groep, staan in het protocol Ziekte en ongevallen beschreven, welke op verzoek voor ouders ter inzage op het kinderdagverblijf ligt. Ouders kunnen het verkorte ziektebeleid inlezen op onze site en tijdens het intakegesprek wordt dit kort besproken.

Kinderparticipatie

Binnen de kinderopvang die Het Boerderijtje biedt, wordt daar waar mogelijk gestreefd naar kinderopparticipatie. Goed kijken en luisteren naar kinderen en hen, zo mogelijk, mee laten denken, bijvoorbeeld bij de keuze van een liedje, is belangrijk en geeft kinderen het gevoel dat ze gehoord worden. Op het dagverblijf kunnen kinderen o.a. betrokken worden bij het tafeldekken of Het verzorgen van de dieren of de plantjes in de moestuin.

Hoofdstuk 7 Medewerkers en stagiaires

Medewerkers

In het belang van de kinderen werken wij met vaste gediplomeerde pedagogisch medewerksters. Hierdoor kunnen de pedagogisch medewerksters beter op de individuele emoties van de kinderen anticiperen. Ook kunnen zij hierdoor het aanbod goed aansluiten op de individuele ontwikkeling van uw kind.

Ieder kind is een unieke persoonlijkheid die een eigen ontwikkelingsweg/levensweg te gaan heeft. De taak van de pedagogisch medewerkster is dan ook uw kind op deze weg te volgen en te begeleiden. Voorwaarde voor dit alles is dat zij een sfeer creëert waarin uw kind zich geborgen kan voelen. Rust, ritme, zintuigontwikkeling en natuur zijn punten waar veel aandacht aan wordt geschonken. Daarnaast probeert zij, mede door haar eigen houding, kinderen respect voor de ander en de wereld om ons heen bij te brengen.

Om de emotionele veiligheid van de kinderen te bewaken hebben wij een vaste

invalkracht, die minstens één dag per week bij Het Boerderijtje werkt. Deze invalkracht is inzetbaar op beide groepen en is goed op de hoogte van de schema's van de kinderen. Uiteraard is zij in het bezit van een verklaring omtrent het gedrag en een diploma van een pedagogische opleiding. Invalkrachten worden uitgenodigd voor vergaderingen en cursussen, zodat zij zich binnen Het Boerderijtje kunnen blijven ontwikkelen.

Stagiaires

Bij Kinderdagverblijf Het Boerderijtje werken regelmatig stagiaires die een erkende opleiding voor de kinderopvang volgen en die begeleiding vanuit de opleiding krijgen. Onze voorkeur gaat uit naar stagiaires die het hele jaar door stage kunnen lopen. Hierdoor krijgen de kinderen zo min mogelijk te maken met verschillende gezichten.

Het kan voorkomen dat er snuffelstagiaires aanwezig zijn. Deze stagiaires zijn er dan voor een korte periode om te kijken of de kinderopvang iets voor hen is. Zij hebben geen enkele verantwoordelijkheid. De stagiaires die een erkende opleiding voor de kinderopvang volgen hebben wel eigen taken onder begeleiding van een gediplomeerde pedagogisch medewerker. Deze taken staan per niveau beschreven in de stage inwerkmap

Iedere stagiaire heeft een vaste praktijkbegeleider.

Elk kwartaal vindt er een gesprek plaats tussen de praktijkbegeleider en de stagiaire, hierin wordt het taken pakket van het afgelopen kwartaal geëvalueerd en het takenpakket voor het komende kwartaal schriftelijk vastgelegd, de vorderingen worden besproken en vastgelegd op een begeleidingsformulier.

In de eerste periode maakt de stagiaire kennis met het kinderdagverblijf. Het gaat in deze periode vooral om het contact leggen met de kinderen, collega's en zich voorstellen aan de ouders. Het dagritme leren, bekend worden met ons pedagogisch beleidsplan en het eigen maken van huishoudelijke taken en assisteren bij knutselen en spelactiviteiten.

In de volgende periode van de stage kan de stagiaire (altijd onder begeleiding van een pedagogisch medewerker) ook assisteren bij verzorgingsactiviteiten, zoals kinderen helpen bij het aan- en uitkleden, bij het toiletbezoek en de kinderen verschoenen. Ook kan zij in deze fase zelfstandig activiteiten voorbereiden en uitvoeren.

Hoofdstuk 8 Mentorschap

Doel:

Een vast aanspreekpunt naar ouders, helderheid en oog hebben voor alle (zorgen) kinderen. Begeleiding van kinderen in hun ontwikkelingsproces op de groep ,maar ook op persoonlijk vlak. Het kind staat centraal.

Waarom:

- Het is een maatregel naar aanleiding van de wet IKK in de kinderopvang.
- Duidelijkheid naar ouders toe over de ontwikkeling en welbevinden van hun kind. Met het mentorschap worden alle kinderen gezien en wordt de aandacht beter verdeeld over alle kinderen.
- Met het mentorschap wil kinderdagverblijf Het Boerderijtje bereiken dat de communicatie effectief verloopt.

Uitgangspunt:

Een duidelijk en helder beeld krijgen over hoe kinderen zich ontwikkelen, Meer betrokkenheid met ouders en leidsters. Het Boerderijtje wil meer betrokkenheid met elkaar. Het werken met mentorkinderen verstevigt de relatie met ouders en kind. Als u uw kind met een goed gevoel achterlaat, heeft dit ook positieve gevolgen op uw kind. Samen denken, doen en beslissen, waarbij een positief en gelijkwaardig contact tussen ouders en de pedagogisch medewerkers de kwaliteit van opvang van uw kind optimaal maakt. Een vertrouwde en wederkerige relatie tussen u en de pedagogisch medewerkster verbindt de werelden van uw kind:

Wie is uitvoerend verantwoordelijk? pedagogisch medewerkers

Wie is in de eerste lijn verantwoordelijk? Directie.

Werkinstructie:

Deze werkinstructie hoort bij het protocol Mentorschap

- De pedagogisch medewerkster hebben onderling op de stamgroep van uw kind een verdeling gemaakt van alle mentorkinderen en hun mentoren. Het kind staat hierbij centraal. De mentor van een kind is een leidster van de groep en iemand die het kind regelmatig ziet en het kind goed kent. Bij de indeling van de mentorkinderen kijken wij naar het aantal dagen dat uw kind komt, en welke pedagogisch medewerkster daar het best bij aansluit qua werkdagen.
- In principe verandert er weinig in de werkwijze van de pm-ers van Het Boerderijtje. Het kind observeren, het volgen van de ontwikkeling en persoonlijke aandacht geven is al een onderdeel van ons werk. Wel zal het interessante verdieping geven in het takenpakket van de pm-er
- Doordat je als mentor bewuster naar het kind kijkt zal je eventuele problemen eerder signaleren en tijdig bespreekbaar kunnen maken. Ouders worden tijdig en actief geïnformeerd over observaties/ signaleringen en eventuele opvallendheden bij de kinderen.
- De mentor zal communicatie met ouders laagdrempelig en effectief proberen te houden. Alles gebeurt in overleg. Samen met de ouders van het kind gaan we actief kijken wat het beste voor het kind is.
- De mentor maakt ongeveer 2 a 3 weken voor plaatsing van een nieuw kindje een afspraak. Voor de baby's en jongste kinderen geldt dat de mentor zoveel mogelijk de eerste verzorgster op het kinderdagverblijf is. Dit betekent natuurlijk niet dat zij zich niet over de andere kinderen zal ontfemen. Een vaste verzorgster (in de eerste maanden) op het kinderdagverblijf geeft het kind de beste kans om zich veilig te hechten en zich vertrouwd te voelen.
- De mentor zorgt er voor dat gemaakte afspraken met ouders overgedragen worden naar desbetreffende collega's op de stamgroep van het kind. Afspraken worden in de groepsmap en kindbijzonderhedenmap vermeld, via de groepsapp of worden doorgesproken in een groepsbespreking die 1x per 8 weken plaats vindt.
 - De mentor zal na een gemaakte observatie contact hebben met ouders hierover. Het kan goed zijn dat er geen bijzonderheden zijn opgevallen. Het is heel belangrijk om ook zaken die goed gaan ook terug te koppelen aan ouders. Mochten er wel bijzonderheden uit de observatie komen dan zal de mentor een gesprek met de ouders plannen.

- De mentor zal de overdracht van uw kind doen en de bijzonderheden van die dag doorspreken met de ouders. Mocht de mentor niet aanwezig zijn die dag of in gesprek zijn met een andere ouder dan wordt dit overgenomen door desbetreffende pm-er die ook op de groep aanwezig is.
- Laat het duidelijk zijn dat de mentor voor alle kinderen zorgt en niet alleen voor de kinderen waar zij mentor van is.

Basisschool

Kinderdagverblijf Het Boerderijtje heeft met de basisschool St. Stephanus in Bornerbroek afspraken gemaakt om de kinderen die bijna 4 jaar zijn te bespreken tijdens een “warme overdracht”. Vóór de informatie die wij als kinderdagverblijf over kinderen verstrekken wordt altijd toestemming gevraagd aan ouders/verzorgers dit i.v.m. de privacywet. Het overdrachtsformulier wordt voordien aan ouders persoonlijk toegelicht tijdens een persoonlijk gesprek, dit gebeurt ongeveer 2 á 3 weken voor de startdatum op de basisschool.

Gaat de (bijna) 4 jarige naar een school buiten Bornerbroek, dan wordt het overdrachtsformulier aan ouders mee gegeven zodat zij het zelf aan de desbetreffende leerkracht kunnen overhandigen.

Deze werkinstructie wordt uitgevoerd door:

Pedagogisch medewerkers

Jaarlijks: Bespreking protocol en werkinstructies mentorschap

Volgende evaluatie: 22-11-2018

Hoofdstuk 9 Ouders/verzorgers

Contact en openheid over het te voeren beleid naar ouders wordt door de directrice en de pedagogisch medewerkers van Kinderdagverblijf Het Boerderijtje, gezien als zeer belangrijk voor de kwaliteit van de opvang. Door een goede afstemming over en weer, zijn de medewerkers in staat, om de kinderen tijdens hun verblijf op het dagverblijf beter te begrijpen en te begeleiden. Andersom krijgen ouders via de pedagogisch medewerkers een beeld van wat hun kind beleeft tijdens hun afwezigheid en hoe hun kind zich in een andere omgeving gedraagt.

De directrice informeert ouders over het te voeren beleid met betrekking tot:

- ✓ verantwoorde kinderopvang;
- ✓ het pedagogisch beleid;
- ✓ het aantal beroepskrachten in relatie tot het aantal kinderen per leeftijdscategorie;
- ✓ de groepsgrootte;
- ✓ de opleidingseisen van de beroepskrachten;
- ✓ het beleid met betrekking tot de voorwaarden waaronder en de mate waarin beroepskrachten in opleiding kunnen worden belast met de verzorging en opvang van kinderen;

- ✓ het te voeren beleid inzake veiligheid en gezondheid;
- ✓ waaronder de risico-inventarisatie;
- ✓ het te voeren beleid inzake de te gebruiken voertaal, voor zover geen Nederlands.

Deze informatie is gedetailleerd genoeg om ouders een correct beeld van de praktijk te geven.

En uiteraard sluit de praktijk aan bij de informatie die aan de ouders verstrekt is. Een afschrift van het inspectierapport ligt ter inzage op een voor ouders en personeel toegankelijke plaats.

Individuele contacten

Als bekend is dat er een nieuw kind komt op het dagverblijf, dan neemt de leiding contact op met de ouders voor een intakegesprek (zie hoofdstuk 2.2 Intake). Tijdens dit gesprek wordt uitleg gegeven over de gang van zaken op het dagverblijf (rondleiding, uitleg over (huis)regels en kennismaking met de pedagogisch medewerkers. Het gegevensformulier met betrekking tot bijzondere afspraken wordt samen ingevuld. Tijdens het brengen en halen hebben pedagogisch medewerkers individueel contact met de ouders. Pedagogisch medewerkers vertellen ouders iets speciaals over wat het kind meegemaakt en geleerd heeft of een leuke anekdote. Praktische informatie, zoals wanneer een kind heeft gedronken en geslapen, wordt ook vermeld. Andersom is het voor pedagogisch medewerkers belangrijk om van ouders te horen of er specifieke zaken spelen in de thuissituatie. Dit kan zijn in praktische zin, bijvoorbeeld wanneer een kind slecht heeft geslapen, of op emotioneel gebied (bijvoorbeeld de komst van een baby of een verhuizing). Op deze manier kunnen pedagogisch medewerkers nog beter inspelen op de behoeften van ieder kind. Indien ouders een apart gesprek willen met de pedagogisch medewerker dan kan daar altijd een afspraak voor worden gemaakt.

Voor kinderen tot 1 jaar wordt vaak gebruik gemaakt van een schriftje, welke zowel door pedagogisch medewerkers als door ouders ingevuld wordt. Voor elk kind wordt een plakboek gemaakt en bijgehouden en dit wordt ter herinnering aan het kinderdagverblijf bij vertrek aan het kind meegegeven.

Schriftelijke informatie

Vier keer per jaar ontvangen alle ouders een algemene nieuwsbrief. Hierin staat informatie die voor alle ouders van belang is. Onderwerpen kunnen zijn: organisatieveranderingen, informatie over pedagogische zaken, de ouderraad, festiviteiten, personele zaken, afspraken, leuke anekdotes, activiteiten, enz.

Ook zijn er op de website foto's te bewonderen.

Ouderlogin

Ouders ontvangen bij de digitale aanmelding van hun kind een link, waarmee er ingelogd kan worden in het systeem van Het Boerderijtje, ouder kan dan persoonlijke gegevens inzien en wijzigen. Tevens is de login gebonden aan een schriftje voor het kind. In dit schriftje kan de leidster een kort verhaaltje of foto digitaal toezenden aan ouders.

Oudercommissie

Kinderdagverblijf Het Boerderijtje heeft een oudercommissie welke bestaat uit 3-tal leden. Het doel van de oudercommissie is om de belangen van de kinderen en de ouders zo goed mogelijk te behartigen en deze te verwoorden naar de directie van Het Boerderijtje.

Voor vragen, opmerkingen en tips kunt u hen persoonlijk aanpreken of per mail contacten via: ochetboerderijtje@gmail.com.

Op de informatieborden vindt u wie de leden van de oudercommissie zijn.

De oudercommissie komt 4 keer per jaar samen voor een vergadering. U als ouder kunt punten per mail aanleveren waarvan u wilt dat deze besproken worden. Via een extra nieuwsbericht zal de oudercommissie u op de hoogte stellen van de besproken punten.

Ouderbijeenkomsten

In het Kinderdagverblijf worden er jaarlijks verschillende activiteiten en ouderbijeenkomsten georganiseerd. Dit kan variëren van een ouderavond met onderwerpen die door de ouders zijn aangegeven, tot open dag of een zomerfeest met ouders en kinderen. Hierover worden de ouders door infobrieven of op het infobord in de hal en/of per mail op de hoogte gebracht.

Klachtenprocedure en verbeterformulieren

“Bent u tevreden vertel het een ander, heeft u een klacht vertel het ons” is het uitgangspunt van Het Boerderijtje. Als een ouder ontevreden is over een werkwijze of andere zaken, zal dit in de eerste instantie met de pedagogisch medewerker of directrice besproken worden. Wij proberen samen met u te zoeken naar een passende oplossing. Blijft u ontevreden of vindt u dat uw klacht niet serieus genomen wordt. Dan vragen wij u dit schriftelijk bij ons in te dienen door middel van een klachtenformulier.

Leidt dit echter niet tot een bevredigende afhandeling, dan kan men terecht bij de geschillencommissie.

Dit betreft een externe klachtenprocedure. De voorwaarden voor het indienen van een klacht en de werkwijze van de Geschillencommissie kunt u vinden op

www.degeschillencommissie.nl

Voor advies, informatie en bemiddeling kunt u terecht bij het klachtenloket kinderopvang. www.klachtenloket-kinderopvang.nl. Bij het klachtenloket wordt gekeken of de klacht alsnog kan worden opgelost, voordat hij officieel wordt voorgelegd aan de Geschillencommissie.

Op de site kunt u ons klachtenreglement geheel inzien.

Dan kunt u contact zoeken met geschillencommissie waarbij Het Boerderijtje is aangesloten.

Deze kunt u bereiken via de site: www.degeschillencommissie.nl

Hoofdstuk 10 Veiligheid en gezondheid

Brandactieplan en ontruimingsplan

Het kinderdagverblijf heeft een brandactieplan en ontruimingsplan. Deze hangen zichtbaar op de groepen. Het plan is bekend bij degenen die op de locatie werkzaam zijn. Er vindt minimaal eenmaal per jaar een ontruimingsoefening plaats en op basis daarvan een evaluatie en – indien nodig bijstelling van het brandactieplan.

Bedrijfshulpverlening

Binnen het kinderdagverblijf is altijd minimaal 1 pedagogisch medewerker aanwezig die in het bezit is van een diploma Bedrijfshulpverlening (BHV-er). De BHV heeft de leiding tijdens een ontruiming of op het moment dat er iemand onwel wordt, totdat er gediplomeerde hulp aanwezig is. Elk jaar gaan de BHV-ers op herhalingscursus zodat zij op de hoogte blijven van de ontwikkelingen die er op dit gebied zijn.

EHBO

Alle pedagogisch medewerkers binnen Het Boerderijtje beschikken over een diploma kinder-EHBO. Zij weten bij ongelukken of onwel raken van kinderen hoe zij moeten handelen, eventueel totdat er professionele hulp aanwezig is. Via een jaarlijkse herhalingscursus worden kennis en vaardigheden steeds opgefrist.

Veiligheid en gezondheid Jaarlijkse GGD inspectie

Onder de nieuwe Wet Kinderopvang, wordt de veiligheid en gezondheid van kinderen bewaakt door uitvoering van het beleidsplan veiligheid en gezondheid. Dit Beleidsplan wordt iedere 2 maand besproken tijdens een teamoverleg.

“Zo blijven we scherp op onze werkwijzen, kunnen we monitoren of genomen maatregelen wel of niet effectief zijn en kunnen we bij veranderingen in de omgeving of situatie, zoals bij verbouwingen of veranderingen in de inrichting, direct controleren of het beleid al dan niet moet worden aangescherpt.”

De GGD voert jaarlijks een inspectie uit, waarbij aan de hand van het beleidsplan veiligheid en gezondheid nagegaan wordt of Kinderdagverblijf Het Boerderijtje voldoet aan de eisen die de Wet Kinderopvang stelt. Aan de hand van deze inspectie wordt een actieplan en een veiligheidsverslag opgesteld en worden de huisregels, indien nodig, bijgesteld. In het actieplan staat welke maatregelen op welk moment worden genomen in verband met de risico's en de samenhang tussen de maatregelen. Kinderdagverblijf Het Boerderijtje registreert ongevallen waarbij per ongeval de aard en plaats van het ongeval, de leeftijd van het kind, de datum van het ongeval en een overzicht van te treffen maatregelen worden vermeld.

Het beleidsplan Veiligheid en gezondheid is word iedere 2 maand actief besproken tijdens een teamoverleg waar de volgende grote en kleine risico's aanbod komen gekeken wordt naar de volgende onderwerpen:

Fysieke veiligheid

Sociale veiligheid

Gezondheid

De geïnventariseerde risico's zijn compleet en komen overeen met de risico's in de praktijk. In de bijlage(behorende bij het beleidsplan Veiligheid en gezondheid): *maatregelen m.b.t. risico inventarisatie* staat omschreven hoe en op welk moment de risico's gereduceerd en/of opgelost worden. De maatregelen die genomen worden zijn effectief en adequaat gezien de risico's.

De directrice en de pedagogisch medewerkers zijn op de hoogte van de risico's en de aanpak daarvan. Zij handelen conform het plan van aanpak. Waar mogelijk treffen zij maatregelen om gevaarlijke situaties te voorkomen.

Veiligheidsmaatregelen naast Wet Kinderopvang

In aanvulling op de eisen vanuit de Wet Kinderopvang hanteren we o.a. de volgende regels op het kinderdagverblijf:

- ✓ Zodra een baby kan zitten wordt het, tijdens het kringetje en de maaltijden, bij voorkeur in een kinderstoel geplaatst;
- ✓ Baby's zitten niet langdurig in een wipstoeltje;
- ✓ De veiligheidsriemen worden altijd gesloten bij kinderstoel, autostoeltje, schommel en het wipstoeltje.
- ✓ Sjaaltjes of sieraden zijn onveilig voor baby's en mogen op het kinderdagverblijf niet worden gedragen.
- ✓ Elastiekjes worden voor het slapen uit het haar gehaald, speldjes worden altijd uit het haar gehaald omdat kinderen deze in de mond kunnen steken.
- ✓ Schoonmaakmiddelen worden boven kindhoogte of achter gesloten deuren bewaard.

- ✓ De pedagogisch medewerkers leren de kinderen na het plassen hun handen te wassen. Ook als de kinderen buiten zijn geweest bijvoorbeeld tijdens het spelen, het bezoeken van de boerderijdieren of het verzorgen van het moestuintje gaan de kinderen eerst handen wassen voor zij verder gaan met de activiteiten binnen of het aan tafel gaan eten.

We brengen de kinderen zoveel mogelijk besef van gevaar bij door niet alleen iets te verbieden, maar ook uit te leggen waarom iets gevaarlijk of onfris is. Meegebrachte knuffels worden door de leiding altijd bekeken op veiligheid en spenen die stuk zijn worden direct weggegooid. Spenen worden in de koelkast bewaard.

Speelgoed van huis meenemen wordt over het algemeen ontraden. De groepsleiding attendeert ouders op het risico van stukgaan of wegraken. Uitzondering vormt de wenperiode (eerste maand bij ons Kinderdagverblijf) of een belangrijke veranderingen in de privé-situatie van het kind. Juist dan kan een kind steun ervaren door de nabijheid van een vertrouwd stuk speelgoed.

Alle groepen worden dagelijks schoongemaakt.

Hygiënisch werken is van groot belang en daarom werken wij ook met het hygiëne code voor kleine instellingen.

Veiligheid en slapen

- ✓ Bedden en boxen gaan altijd op slot.
- ✓ Zodra een baby zich kan omdraaien mag het niet meer in de kinderwagen slapen.
- ✓ De peuters die bovenin het stapelbed liggen dragen een slaapzak, de peuters die onderin het stapelbed slapen, liggen onder een dekentje. De baby's dragen altijd een slaapzak.
- ✓ Ter voorkoming van wiegendood, slapen alle kinderen onder een dekentje;
- ✓ Elastiekjes worden voor het slapen uit het haar gehaald, speldjes worden altijd uit het haar gehaald omdat kinderen deze in de mond kunnen steken.

Het Boerderijtje hanteert een beleid ter voorkoming van wiegendood. In onderzoek naar het verschijnsel wiegendood wordt een relatie gelegd met een te hoge temperatuur van het kind, en met een slechte kwaliteit lucht (te weinig zuurstof, en teveel schimmels en andere verontreinigingen, door bijvoorbeeld een oude matras). Premature kinderen, zieke kinderen (luchtweginfecties) en zeer jonge kinderen lopen extra risico. Omdat er geen voortekenen zijn van wiegendood, is zelfs regelmatig gaan kijken bij de kinderen (wat uiteraard gebeurt bij slapende kinderen) niet afdoende als preventie.

Ter voorkoming van wiegendood gelden voor baby's en dreumesen bij het kinderdagverblijf de volgende regels:

- ✓ Kinderen worden niet op de buik te slapen gelegd.
- ✓ Kinderen laten we zo min mogelijk slapen in de kinderwagen (vanwege de dichte wanden) en als het toch gebeurt, dan wordt de kap zoveel mogelijk laag gezet.
- ✓ De temperatuur van de ruimte moet, indien mogelijk, niet hoger dan 20 graden zijn.
- ✓ We gebruiken geen matrasjes ouder dan 10 jaar.
- ✓ Wanneer de ouders zelf aangeven dat de baby alleen op de buik slaapt en dat ook op het kinderdagverblijf mag doen, dienen zij deze toestemming schriftelijk te verlenen (bij het intakegesprek).

Veiligheid en buiten spelen

De regels die worden gehanteerd tijdens het buitenspelen zijn:

- ✓ Kinderen tot 4 jaar moeten altijd in het zicht van de leiding spelen.

- ✓ Eerstejaars stagiaires mogen niet zonder toezicht met de kinderen naar buiten.
- ✓ Het buitenmateriaal wordt regelmatig opgeruimd.
- ✓ Het plein wordt regelmatig geveegd en dagelijks opgeruimd.
- ✓ Speeltoestellen worden jaarlijks gecontroleerd door een firma welk gespecialiseerd is in inspectie, advisering en certificering van speeltoestellen (Speeltopveilig); per kwartaal vindt een visuele controle door de aangewezen leidster plaats.
- ✓ Kinderen mogen alleen met materiaal spelen dat voor hun leeftijd en vaardigheden geschikt is (bijvoorbeeld geen baby op een schommel, geen peuter met een ijzeren schep).
- ✓ Het buitenspeelgoed wordt regelmatig door de pedagogisch medewerkers gecontroleerd.
- ✓ Er worden veilige hekken gebruikt en er wordt goed gelet op het sluiten van de hekken.
- ✓ Kinderen worden regelmatig ingesmeerd met zonnebrandcrème met een hoge beschermingsfactor.
- ✓ Aan de ouders wordt gevraagd petjes of hoedjes mee te geven. Kinderen spelen niet langer dan veilig is in de zon (afhankelijk van leeftijd, bescherming en huidtype).
- ✓ Kinderen mogen niet op blote voeten lopen.
- ✓ De kinderen worden regelmatig geteld.
- ✓ Buiten het terrein geldt dat er een goede pedagogisch medewerker/kindratio moet zijn volgens de regels voor het wandelen.
- ✓ De leiding mag geen kinderen met de eigen auto vervoeren, tenzij ouders hier uitdrukkelijk toestemming voor hebben gegeven (voorbeeld: kind moet naar EHBO)

Wandelen

Regels die gelden voor het gaan wandelen zijn:

- ✓ Zes kinderen per pedagogisch medewerker.
- ✓ De pedagogisch medewerker loopt naast of achter de kinderen.
- ✓ Kinderen aaien alleen dieren waarbij dat vertrouwd is, bijvoorbeeld een geitje op de kinderboerderij, maar geen willekeurige hond of kat op straat.
- ✓ Als er invalkrachten of stagiaires meegaan, loopt de vaste pedagogisch medewerker op een plaats vanwaar uit ze goed overzicht kan houden.

Veiligheid en kwetsbare kinderen

Kinderen met een handicap, chronische ziekte of ontwikkelingsstoornis (kwetsbare kinderen) zullen soms meer aandacht behoeven dan andere kinderen wat betreft de veiligheid. De pedagogisch medewerker checkt altijd of de situatie goed is voor dit kind, de groep en of het werkbaar is.

Achterwacht regeling

Kinderdagverblijf Het Boerderijtje dient in geval van calamiteiten zorg te kunnen dragen voor een “tijdelijke” volwassen achterwacht wanneer zij bijvoorbeeld met 1 van de kinderen naar de dokter moet. Onder calamiteiten wordt bijvoorbeeld verstaan een ongeval of ziekte. Deze achterwacht moet binnen 15 minuten aanwezig kunnen zijn. De achterwacht is de eigenaresse *Sabine Jannink* en te bereiken op *0642189233*

3-uurs regeling

Het is toegestaan per dag gedurende maximaal drie uur af te wijken van de leidster/kindratio. Kinderdagverblijf Het Boerderijtje zet de 3-uurs regeling in op de volgende tijden:

- Tussen 7.30 en 8.30 uur
- Tussen 12.30uur en 13.30uur
- Na 17.00uur

Verder gelden de volgende voorwaarden:

- In totaal moet minstens de helft van het benodigde aantal leidsters aanwezig zijn.
- Altijd dient er minstens één leidster plus een achterwacht aanwezig te zijn.
- Voor 8.30uur en na 17.00uur mag de afwijking van de leidster/kindratio niet langer duren dan 1 uur.
- Tussen 12.30u en 13.30 mag er maximaal 1 uur aaneengesloten worden afgeweken van de leidster/kindratio.

Vier- Ogen- Principe

Het vierogenprincipe in de kinderopvang (0-4) betekent dat de pedagogisch medewerkers of stagiaires gezien of gehoord moeten kunnen worden door een andere volwassenen, tijdens de werkzaamheden. Het vierogenprincipe is wettelijk vastgelegd in de regeling kwaliteit kinderopvang en peuterspeelzalen met als doel de veiligheid voor de kinderen te vergroten.

Wij geven invulling aan het vierogenprincipe door te werken cameratoezicht op de volgend plaatsen;

- Groepsruimte 1
- Slaapkamers (infrarood, dus ook in het donker zicht)
- Keuken
- Verschoonruimte
- Groepsruimte 2
- Kantoor
- Entree
- Buitenruimte
- Weiland

De camera's waar wij voor gekozen hebben werken via internet, waardoor het mogelijk is voor de houder om ten alle tijden overal in te loggen en live de beelden te bekijken. Dit inloggen kan d.m.v een wachtwoord en toegangscode.

Gedragscode

In de Kinderopvang is seksualiteit een kwetsbaar onderwerp. Omdat iedereen zo zijn persoonlijke opvattingen heeft over wat wel en niet toelaatbaar is, vinden we het belangrijk om duidelijk uit te spreken wat het beleid is van onze organisatie. We hebben een Gedragscode kinderen en Seksualiteit opgesteld. Ter bescherming van de kinderen en ons personeel. Zo weten ouders wat ze van ons kunnen verwachten. Het belangrijkste vinden wij, dat onze medewerkers met respect met kinderen omgaan. Rekening houdend met hun persoonlijke ontwikkeling. Een open houding, waarbij onze medewerkers de kinderen en elkaar aanspreken op gedrag dat al dan niet passend beschouwd wordt, is een belangrijke voorwaarde om vervelende situaties te voorkomen. Ook een professionele relatie en open communicatie met ouders speelt een rol in het bieden van een veilige omgeving.

Meldcode

Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

De Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling helpt professionals goed te reageren bij signalen van geweld. Bijvoorbeeld huisartsen, leerkrachten en medewerkers van jeugdinrichtingen. Sinds 1 juli 2013 zijn beroepskrachten verplicht een meldcode te gebruiken bij vermoedens van geweld in huiselijke kring. Ook bij Het Boerderijtje werken wij met de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling van de brancheorganisatie kinderopvang.

Meldcode werkt

Professionals die werken met een meldcode grijpen 3 keer zo vaak in als collega's die zo'n code niet gebruiken. Dit blijkt uit onderzoek. Beroepskrachten moeten daarom beschikken over een meldcode voor het omgaan met signalen van geweld.

Sinds 1 juli 2013 zijn organisaties en zelfstandigen verplicht een meldcode te hebben. Dit is vastgelegd in de wet Verplichte meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. De wet geldt voor de sectoren:

- gezondheidszorg
- onderwijs
- kinderopvang
- maatschappelijke ondersteuning
- jeugdzorg
- justitie
-

Geen meldplicht

Een verplichte meldcode is iets anders dan een meldplicht. Bij een meldplicht moet de professional zijn vermoeden van geweld melden bij andere instanties. Die verplichting bestaat niet bij een meldcode. De beslissing om vermoedens van huiselijk geweld wel of niet te melden, neemt de professional. Het stappenplan van de meldcode biedt hem houvast bij die afweging.

Beroepsgeheim versus meldcode

Hulpverleners die hulp, zorg, steun of een andere begeleiding bieden, hebben vaak een beroepsgeheim. Dit wordt ook wel zwijgplicht genoemd. Door die zwijgplicht mag de hulpverlener geen informatie over de cliënt aan anderen geven, behalve als de cliënt daarvoor toestemming geeft. De cliënt kan zich hierdoor vrij voelen om alles te vertellen. Toch kan het in het belang zijn van de cliënt om vertrouwelijke gegevens uit te wisselen met collega's of anderen.

In de wet meldcode is een meldrecht voor huiselijk geweld opgenomen. Dit recht bestond al langer voor kindermishandeling. Een meldrecht houdt in dat professionals met een beroepsgeheim (vermoedens van) huiselijk geweld mogen melden bij het AMK en SHG. Ook zonder toestemming van de betrokkenen.

Literatuur en medewerking

1e versie Pedagogisch Beleidsplan Kinderdagverblijf Het Boerderijtje is Tot stand gekomen in 2014. In samenwerking met de ouders van kinderen en met als inspiratiebron en leidraad, beschikbare literatuur. Hieronder een literatuurlijst:

Handleiding Kwaliteitsstelsel Kinderopvang en Peuterspeelzaalwerk

Elsevier 1998-2004

Onder redactie:

Mw. S.E. Attinger

Bestuurder/directeur Stichting Rijswijkse Kinderopvang

A.D.T. Biesta

Directeur Stichting Peuterspeelzalen Arnhem en voorzitter Landelijk Platform peuterspeelzalen

Mw. T. Pollmann

Zelfstandig adviseur Plus X BV

S.P.C. Vinders

Directeur-eigenaar van Serv. Vinders Advies

Pedagogische Kwaliteit op Orde

Een ordeningsinstrument voor het opstellen of bijwerken van pedagogisch beleid, 2004

Auteur

Josette Hoex

Groene Pedagogiek

Pedagogische argumenten voor kinderopvang in een natuurlijk omgeving geactualiseerd augustus 2008

Door: JSO Isolde Verburgt

Mogelijk gemaakt door de provincie Zuid- Holland

De Wet op Kinderopvang

En de volgende websites:

- ☐ www.minocw.nl; Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap;
- ☐ www.minszw.nl; Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid;
- ☐ www.kinderopvang.nl; Branchevereniging voor ondernemers in de kinderopvang;

Bijlage 1 Specifieke werkafspraken Kinderdagverblijf Het Boerderijtje

Kinderdagverblijf Het Boerderijtje

Het Linschot 2/b

7627 ND Bornerbroek

T: 06-42189233

E: info@Kinderdagverblijfhethoerderijtje.nl

Groepen

- De Geitjes (0-4 jaar)
- De Lammetjes (0-4 jaar)

Opvangaanbod

Hele en halve reguliere dagopvang (zie voor uitgebreide informatie en openingstijden het informatiebulletin en de huisregels van Het Boerderijtje)

Accent Het Boerderijtje

Ieder kind is Uniek en Waardevol,
Ruimte, Rust en Natuur, Kleinschalig, huiselijk en Verticaal

Inclusief

Voeding (behalve flesvoeding)
Luier`s
Verzorgingsmiddelen

Indeling gebouw

Er zijn twee groepsruimten en een groot buitenterrein. Alles is op de begane grond. In de hal hangt een informatiebord voor ouders.

Speciale activiteiten:

- * Zomerfeest
- * opa en oma ochtend
- * Ouderavonden
- * Viering Carnaval, Pasen, Sinterklaas en Kerst
- * EHBO cursussen voor ouders/verzorgers

Bijlage 2 Dagindeling baby/peutergroepen (0-4 jaar)

07:30-08:00uur Alle peuters/ baby's worden op de betreffende groep gebracht.
Tijd voor een gesprekje en vrij spel;

09:00-10:00uur Kinderen hebben vrij spel zoals: puzzelen, bouwen, in de poppenhoek of autohoek spelen, lezen;

10:00uur De kinderen gaan in de kring fruit eten en melk/ vruchtensap drinken en worden verschoond/gaan naar het toilet. Wij zingen liedjes met de kinderen en dansen en bewegen daarbij (of er is een traktatie van iemand die jarig is).
Daarna volgt een creatieve activiteit en/of voorlezen. Tussendoor wordt er aandacht besteed aan de baby's door ze de fles te geven en met ze te troetelen;

11:00uur Buiten spelen met zand en met mooi weer met water, in het gras of de gras heuvel met glijbaan of ander spelmateriaal. Ook is er tijd om de dieren te bezoeken en de moestuin te onderhouden;

12:00uur De kinderen gaan hun handen wassen en gebruiken samen met pedagogisch medewerkers de lunch;

13:00uur Peuters die het nodig hebben gaan slapen, andere kinderen gaan met 3+ materiaal spelen en/of naar buiten. Iedereen krijgt rond 14:30u sap;

15:30uur Tijd om fruit te eten en sap te drinken. Er wordt aan tafel gezongen en de kinderen worden verschoond/gaan naar het toilet;

16:15uur Buiten spelen;

17:00u-18.00uur Moment van rust met een liedje of ander spelmateriaal. De kinderen krijgen een cracker. Verder spelen de kinderen met mooi weer buiten tot ze opgehaald worden.

